mgr Cezary Bachowski[1)]
dr hab. inż. Jan Kudełko[2)]

Kierunki inwestowania operatorów górniczych na rynku projektów metali nieżelaznych

Słowa kluczowe: prospekcja, eksploracja, rynek projektów geologicznych i górniczych

Streszczenie
Artykuł zawiera charakterystykę i analizę światowego rynku projektów metali nieżelaznych, ze szczególnym uwzględnieniem metali podstawowych oraz złota, które kontynuuje dobrą passę z kolejnymi rekordami cenowymi. Przedstawiono kierunki inwestowania w obszarze prac prospekcyjnych i eksploracyjnych metali nieżelaznych, uwzględniając wybrane kraje i regiony świata. W celu zaobserwowania związanych z tym okresowych zmian, przeanalizowano ceny metali i wielkość wydatków eksploracyjnych światowych operatorów górniczych w ciągu ostatnich kilkunastu lat. Bessa na rynkach surowcowych, związana ze światowym kryzysem w latach 2008-2009 zakończyła się w roku 2010, kiedy finansowanie przedsięwzięć eksploracyjnych w metalach nieżelaznych wróciło do poziomu z roku 2007. Całkowite szacunkowe nakłady na poszukiwania wzrosły o 45% w stosunku do roku 2009, osiągając wartość około 11 mld $ (na podstawie danych z 2213 spółek biorących udział w badaniu Metals Economics Group). Niniejszy artykuł zawiera bieżącą ocenę i analizę trendów w okresie 2000-2010 rynku metali nieżelaznych (metale podstawowe, złoto, platynowce i tzw. inne metale), diamentów i uranu, a także jest próbą prognozy tego rynku w kolejnych latach. Zestawiono i scharakteryzowano nabycia i przejęcia oraz finansowanie na rynku projektów metali podstawowych i złota.

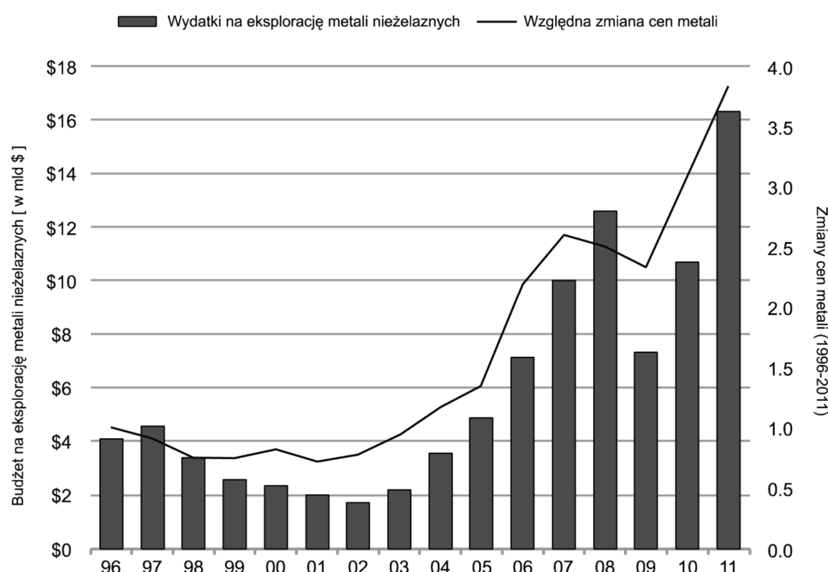
Wprowadzenie

Po nieprzerwanym, trwającym 6 lat cyklu wzrostu wydatków na prospekcję i eksplorację w segmencie projektów górniczych metali nieżelaznych, zakończonym rekordową kwotą 14,4 mld $ w 2008 r., jego IV kwartał był okresem gwałtownego spadku cen metali, a w ślad za nim 42% cięć w światowych budżetach eksploracyjnych. Wydatki na poszukiwania na koniec 2009 r. wróciły do poziomu z końca roku 2006 [9]. Jednak już w 2009 r. ceny metali, będące podstawowym wyznacznikiem nastrojów na rynku, zaczęły powoli wzrastać. W ślad za tym, w pierwszej kolejności firmy typu *junior* jak zawsze pierwsze zareagowały na zmianę trendu i zaczęły zwiększać swoje budżety na poszukiwania. Ten sygnał był bodźcem do pójścia w ich ślady firm typu *intermediate* i *major* [1,2].

[1)] *KGHM Polska Miedź S.A., ul. M. Skłodowskiej-Curie 48, 59-301 Lubin*
[2)] *KGHM CUPRUM sp. z o.o. - CBR, gen. Wł. Sikorskiego 2-8, 53-659 Wrocław*

W sumie po krótkotrwałym okresie bessy na rynkach surowcowych, związanej ze światowym kryzysem w latach 2008-2009, finansowanie transakcji na rynku metali nieżelaznych w roku 2010 wróciło do poziomu z roku 2007.

Analiza przeprowadzona przez kanadyjską firmę analityczną Metals Economics Group [9] odnośnie wielkości światowych budżetów na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż metali nieżelaznych, w okresie od 1996-2011 roku (bez uranu), w stosunku do indeksowanej, średniej ważonej ceny metali[1] (rys. 1), wskazuje na cykliczny charakter inwestycji w eksplorację i ogólną korelację pomiędzy cenami metali a wielkością wydatków na poszukiwania – często z jednorocznym opóźnieniem. Autorzy niniejszego artykułu wykorzystali do analizy głównie specjalistyczną bazę danych Corporate Exploration Strategies (CES), opracowywaną corocznie przez MEG, według tych samych założeń i reguł, co sprawia, że dane analizowane w kolejnych latach są porównywalne. Dane MEG zawierają budżety spółek górniczych, na światowe prace poszukiwawcze i rozpoznawcze – 20 pierwiastków. Opracowania koncentrują się na spółkach sektora metali szlachetnych (złoto, platynowce i srebro) oraz na metalach podstawowych (miedź, ołów, nikiel i cynk).

Rys. 1. Wydatki na eksplorację metali nieżelaznych w porównaniu ze względnymi ich cenami [5]

Z uwagi na rosnące znaczenie litu, niobu, potasu, pierwiastków ziem rzadkich oraz tantalu, MEG uwzględnił dane dotyczące tych minerałów w swoich opracowaniach dla roku 2010. Informacje dotyczące poszukiwania

[1] *Indeksowana cena metali stanowi w studiach CES średni ważony udział procentowy w wydatkach eksploracyjnych przeznaczonych na każdy metal, oddając względną rangę każdego metalu, w danym czasie*

uranu zostały uwzględnione w przeglądzie MEG po raz pierwszy już w roku 2007. Począwszy od roku 1999 w zestawieniu MEG uwzględniane są wszystkie spółki posiadające budżety eksploracyjne na poziomie 100 000 $ i wyższym. MEG szacuje, że ich analizy z okresu po roku 1999 obejmują przynajmniej 90% światowych budżetów na badania i poszukiwania pierwiastków nieżelaznych i nie energetycznych (nonfuel). Zestawienie za rok 2010 obejmuje szacunkowo 95% tych budżetów. Na pozostałe 5 procent składają się budżety spółek, które postanowiły nie brać udziału w badaniu, spółki, które nie publikują swoich danych budżetowych oraz wydatków na prace prospekcyjne finansowane przez rządy państw [8].

Pojawiają się ograniczenia przy porównywaniu szacunków lub ocenie wielkości zmian zachodzących w poszczególnych regionach w relacji rok do roku, ponieważ wraz ze wzrostem nakładów na prace prospekcyjne następuje również wzrost kosztów energii, robocizny, usług oraz materiałów. W konsekwencji ten sam budżet przeznaczony na prace poszukiwawcze w roku 2010 przełożyłby się na znacznie mniejszą liczbę tych prac w roku 2000. Wahania notowań cen metali na giełdach i zmiany kursów walut wpływają również na zmianę struktury biznesowej spółek zagranicznych, prowadzących działalność w innych krajach. Prowadzenie analiz z uwzględnieniem cen stałych jest niezwykle istotne, szczególnie gdy bierze się pod uwagę długie przedziały czasowe.

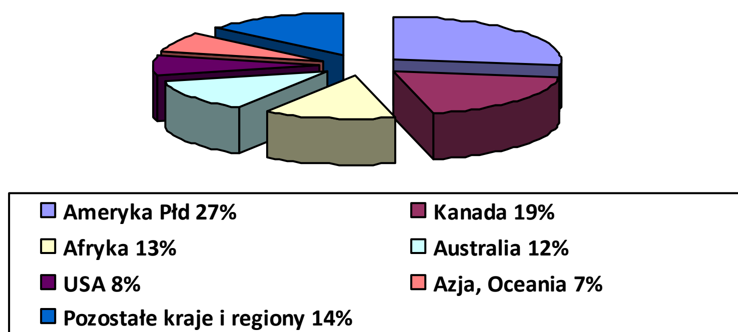
Weryfikacja materiałów MEG prowadzona była w oparciu o publikacje i dostępne informacje z witryn internetowych Mining Journal, Metal Bulletin, United States Geological Survey (USGS), firm sektora metali nieżelaznych, a także prace analityczne dotyczące rynku metali podstawowych i złota, realizowane w Biurze Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. (udostępniane na stronie internetowej Spółki).

1. Rynek prac prospekcyjnych i eksploracyjnych

Według MEG, całkowite, szacunkowe nakłady budżetowe na poszukiwanie surowców nieżelaznych i nie-energetycznych w skali całego świata wzrosły w 2010 r. o 45%, do kwoty 11 mld $ (na podstawie danych z 2089 spółek) w porównaniu z 7,5 miliarda $ w 2009 r. (1846 spółek). Po uwzględnieniu uranu (łącznie 2213 spółek) budżet eksploracyjny 2010 r. kształtował się na poziomie około 12 mld $ [10]. Coroczne szacunki MEG odzwierciedlają wydatki przewidziane w światowym budżecie, a nie rzeczywiste wydatki. Wielkość tych wydatków w światowym budżecie wzrastała w latach od 2002 do 2008, na co wpływ miały wyższe ceny metali oraz zwiększenie dostępności kapitału dla spółek typu junior [3,4,11]. W 2009 r. większość spółek zredukowała nakłady na poszukiwania, czekając na poprawę sytuacji na rynku metali oraz możliwość uzyskania finansowania przez banki, ograniczając działania poszukiwawcze do aktywów podstawowych. Łączna suma nakładów budżetowych na poszukiwania w 2010 r. stanowiła jedynie 2/3 rekordowego budżetu z roku 2008.

Rys. 2 przedstawia światowe budżety na poszukiwania w rozbiciu na regiony [10]. (*Zgodnie z definicją MEG, Ameryka Łacińska obejmuje Karaiby, Amerykę Środkową, Meksyk i Amerykę Południową. Region Pacyfiku obejmuje Fidżi, Indonezję, Japonię, Laos, Malezję, Nową Kaledonię, Nową Zelandię, Papuę Nową Gwineę, Filipiny, Wyspy Salomona, Tajlandię, Vanuatu i Wietnam. Reszta świata obejmuje Chiny, Europę, Indie i Pakistan, Środkowy Wschód i republiki Wspólnoty Gospodarczej Niezależnych Państw. Australia, Kanada oraz Stany Zjednoczone są traktowane osobno*).

Czterema głównymi obszarami prowadzenia poszukiwań w 2010 r. (z wyłączeniem grupy reszty świata), były Ameryka Łacińska, Kanada, Afryka i Australia.

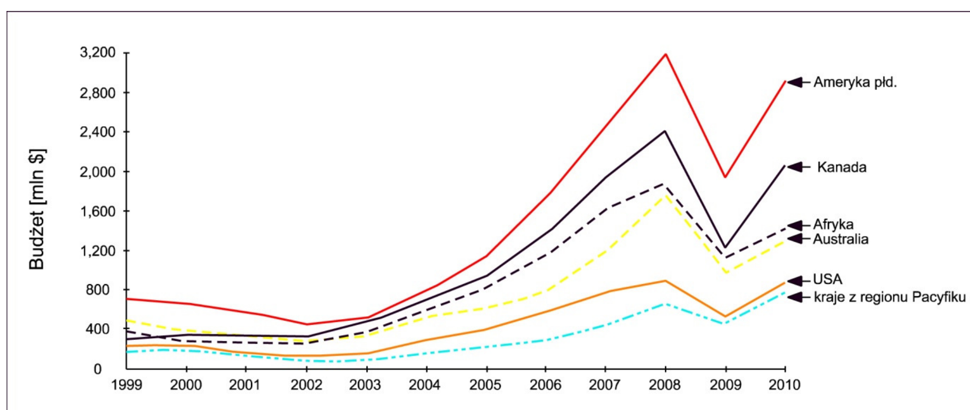

* *wyłączając surowce energetyczne*

Rys. 2. Budżet światowy na eksplorację metali nieżelaznych w roku 2010, 10,68 mld $

Szacunki kwotowe dotyczące budżetów regionalnych według danych MEG [10] kształtowały się następująco: Ameryka Łacińska – 2,9 mld $; Kanada – 2 mld $; Afryka – 1,4 mld $; Australia – 1,3 mld $; Stany Zjednoczone – 850 mln $; region Pacyfiku – 750 mln $ i reszta świata łącznie 1,5 mld $.

Zestawienie analogicznych danych budżetowych w podziale na regiony, w latach 1999 do 2010 przedstawia rys. 3. Ogólny wzrost wydatków w okresie od roku 2003 przypisuje się wyższym cenom metali, zwiększonej aktywności na rynku spółek typu junior i powrotowi zaufania inwestorów, które zaowocowało zwiększeniem krótkoterminowej podaży, poprzez wprowadzenie do realizacji licznych nowych i zaniechanych wcześniej projektów. Największy wzrost regionalnego budżetu w roku 2010, rzędu około 1 miliarda dolarów, w porównaniu do roku 2009, a także w latach 2003-2008, odnotowano w Ameryce Łacińskiej. W ujęciu procentowym, budżet na prospekcję w regionie Pacyfiku (z wyłączeniem Australii) wykazał wzrost o około 70%, w Kanadzie o 69%, w USA o 67%, w Ameryce Łacińskiej o 52%, w Australii o 35%, w Afryce o 26% i w tzw. pozostałych regionach – z uwzględnieniem kontynentu azjatyckiego, Wspólnoty Niepodległych Państw, Europy i Środkowego Wschodu łącznie o 23%.

Rys. 3. Wielkość budżetu na eksplorację z podziałem na regiony w latach 1999-2010

Z analizy MEG [6,8] wynika, że nakłady na projekty górnicze typu *late stage and feasibility* stanowiły w 2010 r. około 42% (wzrost o 52% w stosunku do roku 2009) całkowitego światowego budżetu prospekcyjnego, projekty z grupy *grassroots* stanowiły około 33% (47% wzrost) *minesite* 25% (35% wzrost). Ogólny trend w latach od 2006 do 2010 wskazywał na ograniczenie podstawowych prac poszukiwawczych *grassroots* oraz zwiększenie zakresu eksploracji w otoczeniu istniejących projektów *minesite exploration*.

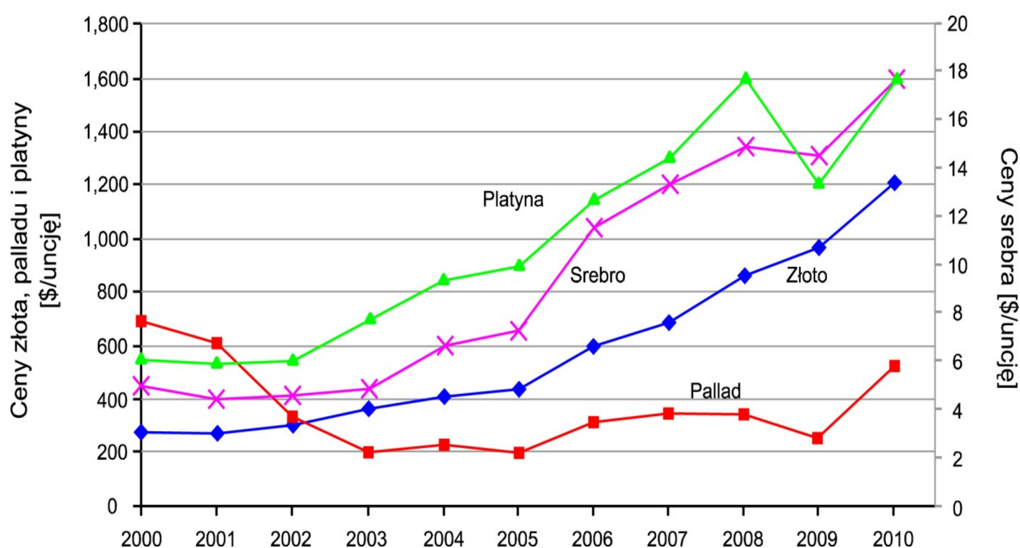
Rosnące w ostatnich latach ceny surowców i prognozowane utrzymywanie się tego trendu w kolejnych latach, przyczyniają się do wzrostów budżetów na poszukiwawcze oraz większej aktywności spółek sektora górniczego. Tabela 1 przedstawia średnie roczne ceny wybranych metali w okresie od 2000 do 2010 r. Jednak z uwagi na niestabilność cen metali, przedstawienie tylko średnich cen z danego roku nie stanowi wystarczającej informacji do oceny wpływu zmienności cen metali na poziom wydatków na poszukiwania. Rys. 4 przedstawia roczne indeksowane ceny w stałych notowaniach $ z 1998 r., dla wybranych metali szlachetnych, rys. 5 dla wybranych metali podstawowych w latach 2000 do 2010. Przyjęcie sztywnej/stałej wartości dolara na podstawie *indeksu cen konsumenckich* US, eliminuje element wpływu inflacji na ceny surowców na przestrzeni czasu.

Jak widać na rys. 4 średnia cena złota wzrosła w analizowanym okresie o 247%, cena miedzi o 213%, srebra o 181% a platyny o 133% (w cenach bieżących). Zindeksowana cena srebra uległa potrojeniu w okresie od 2001 r., cena miedzi uległa potrojeniu w okresie od 2003 r., a cena złota uległa podwojeniu od roku 2006. Jak widać ceny miedzi, złota, platyny oraz srebra w „sztywnych” dolarach wg kursu z 1998 r., w roku 2010 są na najwyższym poziomie od 2000 r. Średnia stała cena palladu utrzymuje się na poziomie roku 2002. Zindeksowane ceny metali podstawowych odzwierciedlają poziomy cen z lat 2007-2008.

Tabela 1

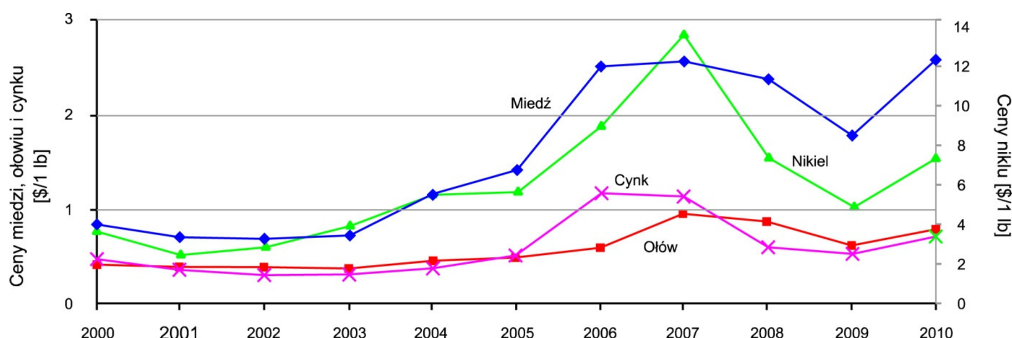
Uśrednione ceny metali w latach 2000-2010 [$]

Rok / Metal	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**Jedn.**
Cu	0,88	0,77	0,76	0,85	1,34	1,73	3,15	3,28	3,19	2,41	3,49	$/lb
Au	280	272	311	365	411	446	606	699	847	975	1227	$/oz
Pb	0,44	0,44	0,44	0,44	0,55	0,61	0,77	1,24	1,20	0,87	1,09	$/oz
Ni	3,92	2,70	3,07	4,37	6,27	6,69	11,00	16,88	9,57	6,65	9,89	$/lb
Pd	692	611	340	203	233	204	323	357	355	266	531	$/oz
Pt	549	533	543	694	849	900	1144	1308	1578	1208	1616	$/oz
Ag	5,00	4,39	4,62	4,91	6,69	7,34	11,61	13,43	15,02	14,69	17,75	$/lb
U	8,29	8,62	9,83	11,24	18,05	27,93	47,68	99,24	64,18	46,67	45,97	$/lb
Zn	0,51	0,40	0,35	0,38	0,47	0,63	1,49	1,47	0,85	0,75	1,00	$/lb

Rys. 4. Uśrednione ceny wybranych metali szlachetnych w latach 2000-2010, w cenach bieżących

Wyższe ceny metali utrzymujące się przez cały rok 2010 były głównym czynnikiem stymulującym zwiększenia poziomu globalnej aktywności w sektorze projektów zasobowych.

Rys. 5. Uśrednione ceny metali podstawowych w latach 2000-2010

Ponad 70% spółek poszukiwawczo-wydobywczych biorących udział w badaniu MEG [10], obejmującym okres 2009-2010, planowało zwiększenie budżetu na poszukiwania w 2010 r. Około 45% respondentów planowało poszukiwania złota, a 15% poszukiwania miedzi. Według statystyk kanadyjskich [5], budżet wydatków na kanadyjskie poszukiwania metali na koniec 2010 r. był o 27% wyższy niż szacunki opracowane w marcu 2010. Ponadto odnotowano wzrost liczby transakcji typu *joint venture* oraz przejęć spółek junior przez większych producentów.

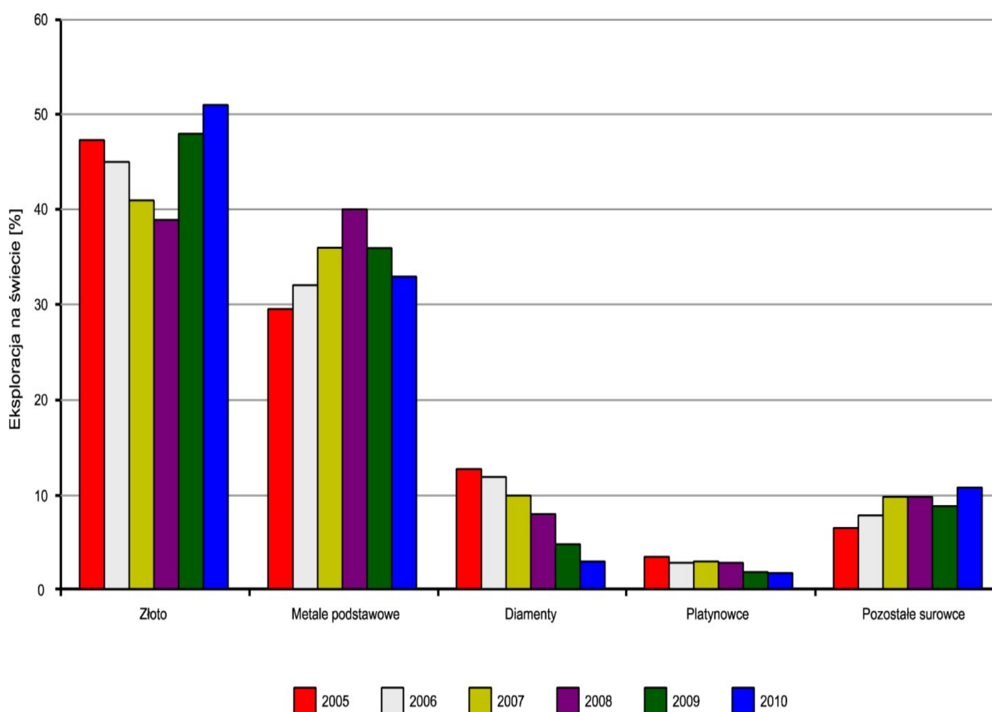
Analizy MEG [5] wskazują na analogiczny jak w poprzednich latach, największy udział w tym wzroście spółek *junior*. Spółki te wniosły w roku 2010 ponad połowę środków do światowego budżetu prospekcyjnego w odniesieniu do projektów typu *grassroots* oraz *late stage* i *feasibility*, natomiast spółki *intermediate* i *major* w zdecydowanej większości koncentrowały się na pracach w ramach projektów *minesite*.

Wyższe ceny metali, poprawa rentowności korporacji górniczych oraz kontynuacja dużego popytu na metale ze strony Chin, Indii oraz innych znaczących udziałowców rynku w 2010 r., przyczyniły się do zwiększonej aktywności na rynku transakcji typu *joint venture* oraz szeregu przejęć spółek z sektora górniczego i poszukiwawczego. W 2009 r. transakcje przejęć oraz fuzji koncentrowały się na konsolidacji mniejszych spółek, sprzedaży niepłynnych aktywów oraz zagranicznej ekspansji chińskich inwestycji. W roku 2010 aktywność dużych spółek górniczych oraz jednostek kontrolowanych przez państwo (głównie chińskich, indyjskich, japońskich i rosyjskich) skupiała się na wykorzystaniu rezerw finansowych do przejmowania i finalizowania projektów o perspektywicznie znaczących zasobach, będących w końcowych fazach realizacji lub projektów typu *minesite projects*.

Liczba ogłoszonych przejęć wzrosła znacząco w drugiej połowie 2010 roku, głównie w przypadku projektów dotyczących złota i metali podstawowych. Wyniki opracowania wykonanego przez Price Waterhouse Coopers w roku 2010, cytowanego przez Wilburn D.R. i in., mówią o liczbie 2693 przejęć i fuzji dokonanych w tym roku.

2. Udziały poszczególnych surowców mineralnych w budżetach eksploracyjnych

Wzorem poprzednich lat na rynku niepodzielnie królowało złoto, od lat postrzegane jako bezpieczna ucieczka z kapitałem w niepewnym czasie bessy. Kwota 5,4 mld $ zabudżetowana na poszukiwania złota w 2010 r., jest o 56% wyższa niż roku 2009. Rys. 6 przedstawia rozdział środków na poszukiwania surowców (bez uranu) w okresie od 2005 do 2010 r.

Rys. 6. Budżet eksploracyjny w układzie procentowego udziału poszczególnych surowców w latach 2005-2010

Po raz pierwszy od 1999 r. nakłady na poszukiwania złota stanowiły ponad 50% całkowitego, globalnego budżetu prospekcyjnego, przodowały w nich Australia, Kanada i USA, na dalszych pozycjach plasowały się Brazylia, Burkina Faso, Chile, Chiny, Kolumbia, Ghana, Meksyk, Papua Nowa Gwinea i Rosja. Tendencja angażowania się w projekty złota ma swoje uza-

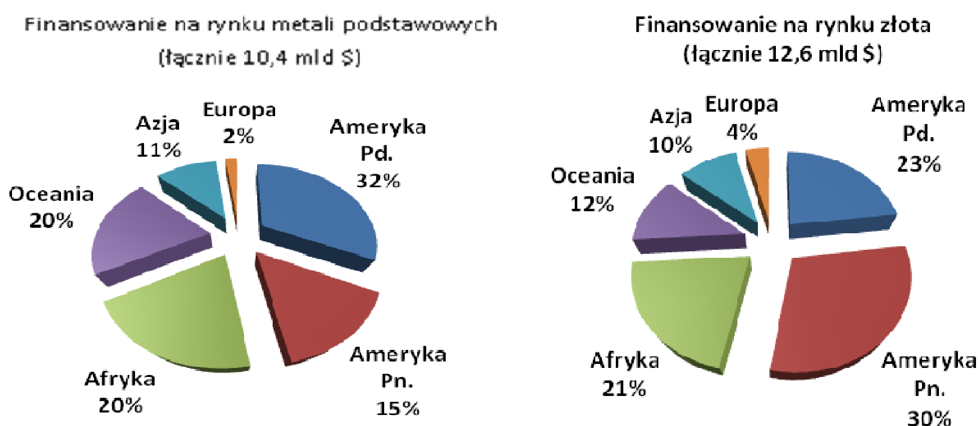
sadnienie w ciągłym wzroście jego wartości. Dążenie do poszukiwania nowych obszarów zasobowych absorbuje szczególnie firmy typu *junior*. Liczą one na zainteresowanie wiodących operatorów górniczych wynikami ich prac oraz na szybki zwrot poniesionych wydatków.

Budżety na realizację projektów związanych z poszukiwaniami metali podstawowych wzrosły w roku 2010 o 34%, do poziomu 3,5 mld z 2,6 mld w 2009 r., pomimo wyraźnego spadku procentowego ich udziału w całości finansowania.

Budżet na poszukiwania diamentów zmalał o 14% w okresie od 2009 do 2010 i z kwotą około 320 milionów $ był najniższy od 2003 r. Nie bez znaczenia dla takiej sytuacji jest mimo wszystko ograniczona ilość operatorów zainteresowanych tym surowcem.

3. Finansowanie projektów na rynku metali podstawowych i złota

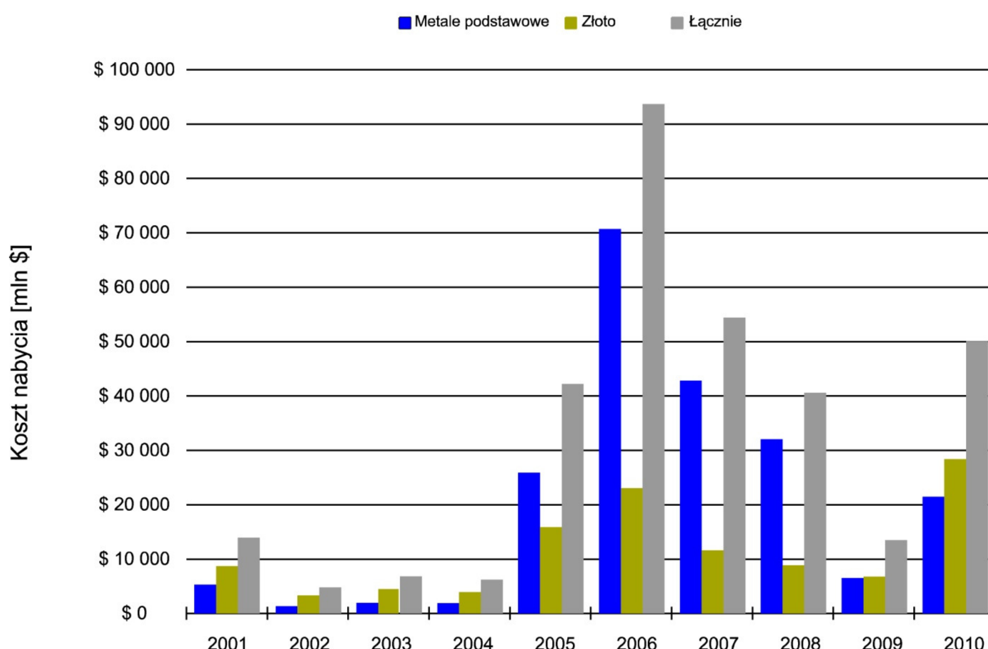
W 2010 r. finansowanie projektów na rynku metali podstawowych wróciło do poziomu sprzed kryzysu, wzrastając o 72% tj. do kwoty 10,4 mld $, natomiast wielkość obrotów na rynku złota w dalszym ciągu wzrastała, o kolejne 14%, do kwoty 12,6 mld $. Wielkość obrotów finansowych, z niewielkim opóźnieniem nadąża za wzrostami i spadkami cen metali. Obroty na rynku w skali całego roku osiągnęły łączną kwotę 23 mld $. W 2010 r. 27% obrotów finansowych na rynku złota i metali podstawowych zrealizowano na inwestycje w Ameryce Łacińskiej, 23% w Ameryce Północnej, 21% w Afryce, 15% w Australii i Oceanii, 11% w Azji i 3% w Europie [1].

Rys. 7. Finansowanie projektów na rynku metali podstawowych i złota w 2010 r.

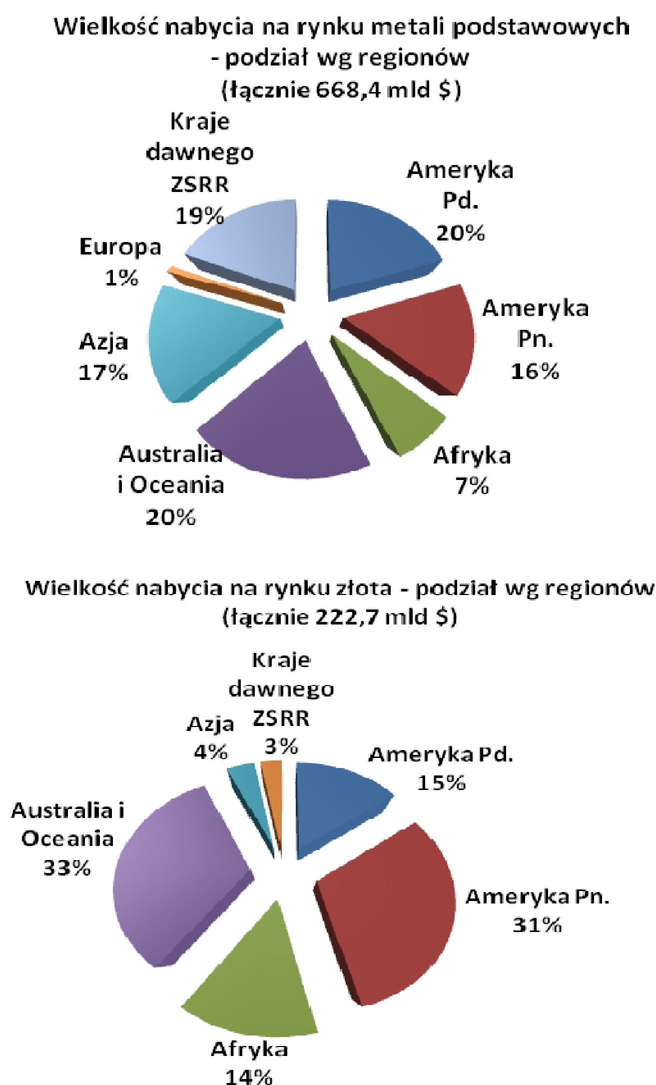
4. Nabycia i przejęcia metali podstawowych i złota w latach 2001-2010

Wielkość dużych przejęć (minimum 25 mln $) w 2010 r. sięgnęła kwoty 50,7 mld $ i była trzecią z rzędu największą roczną sumą w ciągu ostatnich 10 lat (rys. 8). Nastąpił ogromny wzrost rzędu 260%, w porównaniu z 14 mld $ w 2000 r. i 23% w porównaniu z 41 mld $ w 2008 r. [2]. Oznacza to powszechny powrót zaufania w sektorze górniczym, po okresie ostrożności i strategicznego oszczędzania, w okresie ogólnoświatowej recesji i drastycznego spadku cen metali.

Rys. 8. Wielkości nabycia zasobów metali podstawowych i złota w latach 2001-2010

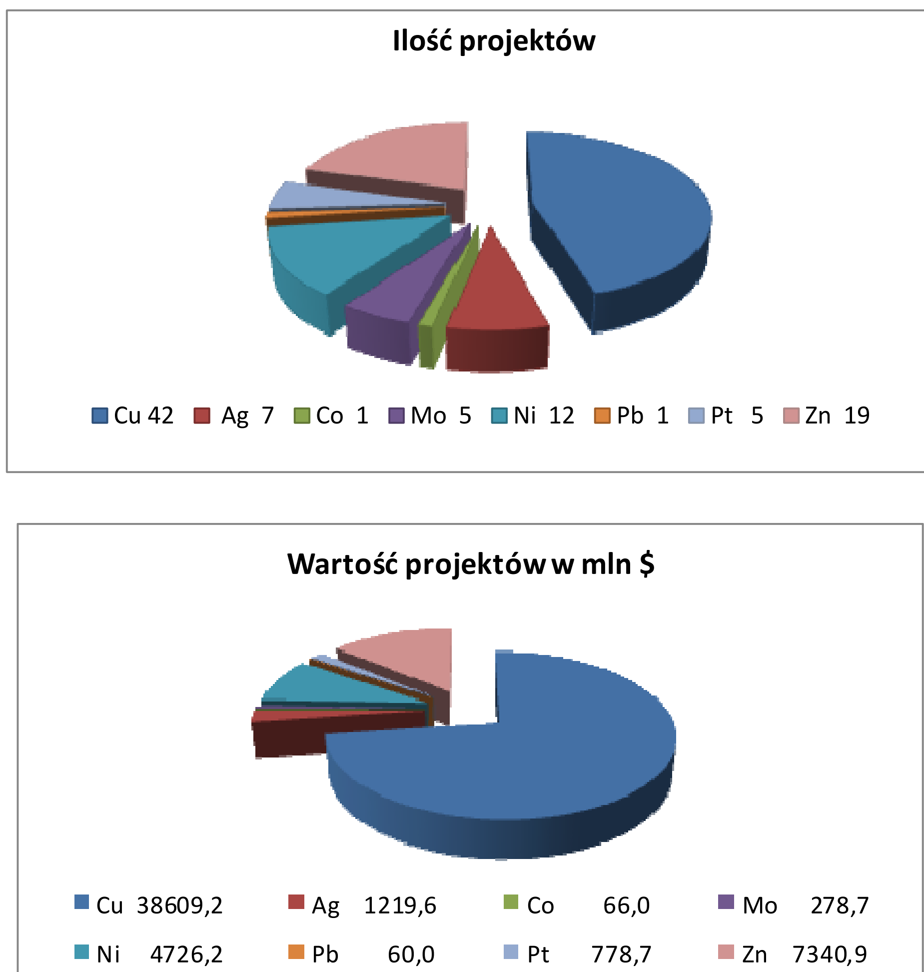
Rozkład 66 znaczących nabyć/przejęć projektów metali podstawowych, w 2010 r. (rys. 8), jest zbliżony do lat poprzednich, znaczącym odstępstwem jest Afryka, która spadła z wartości 22%, w 2009 r., do 7% w 2010 r. Przejęta wartość bogactw i zasobów w transakcjach metali podstawowych w 2010 r. wyniosła 668 mld $, z czego na miedź przypadło 371mld $ [2].

Rys. 8. Wielkość nabycia projektów na rynku metali podstawowych i złota, w podziale na regiony w 2010 r.

Z 60 podstawowych kontraktów dla złota, rejon Australii-Pacyfiku przodował z 10 umowami opiewającymi na kwotę 75 mld $, co stanowiło 33% z ogólnej wartości transakcji wynoszących 223 mld $. Na drugim miejscu, z niewielką stratą do lidera, uplasowała się Ameryka Północna (głównie Kanada) z 11 transakcjami, stanowiącymi 31% sumarycznej wartości rynku. Najdroższym rejonem w 2010 r., jeżeli chodzi o przejęcia złota, była Afryka, a najtańszym Ameryka Północna.

W kolejnym roku 2011 (dane obejmują okres od początku stycznia do końca grudnia) dokonano 92 nabycia i przejęcia projektów obejmujących metale nieżelazne. Prawie połowa zawartych transakcji dotyczyła miedzi. Kolejne znaczące transakcje objęły cynk i nikiel.

Rys. 9. Ilość i wartość nabytych projektów metali nieżelaznych w 2011 roku

Wartość przeprowadzonych transakcji zamknęła się kwotą 53.079,3 mln $ w 2011 r. Jak łatwo zauważyć, prawie 75% kosztów nabycia tworzyły w analizowanym okresie projekty miedziowe.

5. Zmiany na rynku projektów eksploracyjnych

Dane przedstawione przez Raw Materials Group (RMG), cytowane przez Wilburn D.R. i inni, wskazują, że całkowita, globalna kwota inwestycji w ramach projektów sektora górniczego wzrosła w roku 2010 o ponad 21%, w stosunku do 2009 r. Z raportu RMG wynika, że przemysł wydobywczy wychodzi z zapaści, która nastąpiła w okresie 2008-2009, chociaż nie osiągnął jeszcze poziomu wzrostu sprzed roku 2008. Miedź, złoto i nikiel były najważniejszymi celami inwestycyjnymi w poszukiwaniach metali w 2010 r., stanowiąc ok. 84% wszystkich projektów. W 2010 r. ogłoszono rozpoczęcie prac nad 36 projektami prospekcyjnymi dla złota, 12 projektami dla miedzi, 6 dla srebra oraz 4 dla metali ziem rzadkich. Spółki górnicze i inwestorzy z krajów o dynamicznie rozwijających się gospodarkach, takich jak Brazylia, Chiny i Indie, szukają źródeł pozyskania metali poza swoimi granicami. Prywatne oraz państwowe spółki chińskie są zachęcane przez rząd Chin do szukania rentownych projektów górniczych i uzyskiwania dostępu do nowych zasobów, w celu zapewnienia wystarczającej podaży surowców do zaspokojenia potrzeb kraju. Spadek ilości nowych, znaczących odkryć złóż przekłada się na wzrost kosztów projektów poszukiwawczych i coraz trudniejsze warunki ich realizacji. Projekty są skomplikowane technicznie, znajdują się w odległych, trudnych lokalizacjach, są obarczone ryzykiem politycznym. Wyższe ceny metali, w połączeniu z trudnościami w znajdowaniu nowych zasobów w tradycyjnych prowincjach metalogenicznych, zachęciły niektóre spółki prospekcyjne do poszukiwania zasobów w nietypowych obszarach – Arktyka kanadyjska, dna oceanów itp.

Podsumowanie

Obserwowany w ostatnich latach wzrost globalnego popytu na metale podstawowe, a w szczególności na miedź, stanowiącą ponad 65% rynku, związany jest z dynamicznym rozwojem cywilizacyjnym i industrializacją świata (ze szczególnym uwzględnieniem dużych, rozwijających się krajów Azji, Ameryki Łacińskiej i Afryki). Tendencja zwiększania nakładów na prospekcję i eksplorację przy kolejnych hossach jest odwrotnie proporcjonalna do ilości odkryć nowych, znaczących złóż. Malejąca podaż ze złóż „łatwo” dostępnych, przy wciąż rosnącym popycie na miedź, już dzisiaj wymusza sięganie przez największych światowych producentów do obszarów złożowych położonych w trudnych warunkach geograficznych, geologicznych, politycznych i infrastrukturalnych. Rozwój cywilizacyjny i globalizacja powodują gwałtowny wzrost kosztów pracy, przede wszystkim w tych krajach głównych producentów miedzi, w których koszt ten był dotąd relatywnie niski (Peru, Rosja, Meksyk, Chile, Chiny, Argentyna, Brazylia).

Zwiększanie bądź ograniczanie nakładów na prospekcję i eksplorację w górnictwie mają charakter cykliczny, a kolejne trendy wzrostu są bardziej dynamiczne i czytelne. Wyraźna jest też korelacja pomiędzy wielkością wydatków na prowadzenie prac poszukiwawczych a wzrostem bądź spadkiem cen metali. Zauważalny od czerwca 2010 r. znaczący wzrost wydatków na poszukiwania jest czytelnym prognostykiem powrotu koniunktury na rynku projektów metali nieżelaznych. Pomimo odnotowanego, okresowego spadku cen miedzi i srebra na LME (pod koniec września 2011 r. cena miedzi wynosiła 6.800 $ za tonę), który zdaniem analityków jest wynikiem działań spekulacyjnych, trend wzrostowy na rynku projektów górniczych w roku 2011 utrzymywał się, a spółki i inwestorzy sektora wydobywczego odrabiali straty z okresu bessy. Znacząca ilość nowych projektów górniczych, z terminem realizacji planowanym na kilka/kilkanaście kolejnych lat, jest wynikiem wciąż rosnącego zapotrzebowania na metale podstawowe i szlachetne, będącego wyznacznikiem postępu cywilizacyjnego świata.

Tendencja zwiększonego popytu na metale, wymusza na znaczących operatorach górniczych podejmowanie nowych działań strategicznych, ukierunkowanych na zapewnienie bezpieczeństwa surowcowego, lub na odgrywanie większej roli na rynku projektów geologiczno-górniczych. Stąd rozważane są liczne fuzje (np. Xstrata z Glencore), przejęcia czy integracja pionowa.

Literatura

[1] Bachowski C., Kudełko J., Wirth H., 2011, Ocena światowego rynku górniczych projektów zasobowych metali nieżelaznych, Konferencja Aktualia i Perspektywy Gospodarki Surowcami PAN, Krynica.

[2] Bachowski C., Kudełko J., 2009a, Attempt to evaluate the word mining projects basing on the risk of their implementation – selected examples, Międzynarodowy Kongres Górnictwa Rud Miedzi, Conference paper t.1, Lubin.

[3] Bachowski C., Kudełko J., Szamałek K., Worsa-Kozak M., 2009b, Wpływ fazy cyklu gospodarczego na światowy rynek poszukiwań geologicznych. XIX Konferencja Aktualia i Perspektywy Gospodarki Surowcami PAN, Rytro.

[4] Bachowski C., Kudełko J., 2008, Światowe projekty geologiczne i górnicze metali nieżelaznych. Rudy i Metale Nieżelazne, Nr 7, p. 407-411.

[5] Metals Economics Group's Corporate Exploration Strategies Study, Halifax, Nova Scotia, February 2012.

[6] Metals Economics Group, 2011a, Recent Strategic Report, Halifax, Nova Scotia, March 17, 2011.

[7] Metals Economics Group, 2011b, The MineSearch Monthly Updates lists new or significantly updated MineSearch profiles, Halifax, Nova Scotia, May 12, 2011.

[8] Metals Economics Group, 2011c, A Special Report from Metals Economics Group for the PDAC International Convention, World Exploration Trends, Halifax, Nova Scotia.

[9] Metals Economics Group's 21st Corporate Exploration Strategies Study, 2010, Halifax, Nova Scotia, December 2, 2010.
[10] Wilburn D.R., Vasil R.L., Nolting A., 2010, Exploration Reviev U.S. Geological Survey.
[11] Wirth H., Bachowski C., Kudełko J., Nowak J., 2010, Światowy rynek prospekcji eksploracji metali nieżelaznych i złota – początek nowego cyklu wzrostu czy tylko chwilowa zmiana trendu w trwającej bessie? Zeszyty Naukowe IGSMiE PAN nr 79.

Analysis of investment trends on the market of non-ferrous metals resource projects

Key words: prospection, exploration, geological and mining projects market

The characteristics and analysis of world market of non-ferrous metals with reference to base metals and gold which continues the boom reaching the successive highs, is discussed in the paper. The investment trends in non-ferrous metals prospecting and exploration considering the countries and regions were reviewed. Metal prices and exploration budgets of mining companies during last dozen of years were analyzed. After short fall on commodity markets, related with world crisis in 2008-2009, the financing of non-ferrous metals exploration projects in 2010, returned to 2007 level. Total estimated budgets for prospecting increased by ca. 45% comparing to 2009, reaching 12 billion US$ (upon data from 2213 companies participating in Metals Economics Group survey). This paper contains current evaluation and analysis of trends on non-ferrous metals (base metals, gold, platinum metals and others), diamonds and uranium market in 2000-2010. It is also an attempt of predicting the market condition in following years. Acquisitions, mergers and financing on base metals and gold projects market were presented.